

КАРПУК Л.М., д-р с.-г. наук

КОЗАК Л.А., канд. с.-г. наук

ЄЗЕРКОВСЬКА Л.В., канд. с.-г. наук

КАРАУЛЬНА В.М., канд. с.-г. наук

ПАВЛІЧЕНКО А.А., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВПЛИВ РІДКИХ ОРГАНІЧНИХ ДОБРИВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ГРЕЧКИ ЗА ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

Поширення виробництва гречки обумовлене тим, що ця культура містить комплекс корисних речовин для організму людини. За вмістом жирів гречана крупа поступається лише вівсяній та пшоняній, а за вмістом білка перевищує зернові, крім бобових. Саме тому цю культуру охоче вирощують в органічному землеробстві.

На даний час в Україні стрімко розвивається напрямок органічного землеробства. Де площа орних земель за ведення органічного землеробства становить близько 400 тис. га. Слід відмітити що на ринку органіки Україна добре відома, адже у нас вирощують половину всієї органічної гречки у світі. Проте оператори органічного виробництва не мають чіткого та апробованого наукового обґрунтування технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Рідкі органічні мікродобрива в технологіях сучасного екологічно-безпечного землеробства займають належне місце, доповнюючи або змінюючи хімічні препарати. Біологічний захист рослин, має перевагу над хімічним який на 90 % знищує корисну фауну. Технічна ефективність біологічного захисту рослин досягає корисної вибіркової ефективності 60–80 %, а за сприятливих умов – 90–95 %. Вартість біопрепаратів у 2–3 рази нижча хімічних.

Тому метою наших досліджень було удосконалення технології вирощування гречки для виробництва органічної продукції на основі збереження та відтворення родючості ґрунту в умовах Правобережного Лісостепу України.

Дослідження проведено у 2018–2019 рр. на дослідному полі Навчального виробничого центру (НВЦ) Білоцерківського національного аграрного університету (БНАУ).

Гречку вирощують у зерно-просапній сівозміні, з вивченням таких допоміжних продуктів в органічному виробництві: без добрив (контроль), гумісол, гумат-калію.

Гумісол – це рідке органічне добриво, отримане з органічних речовин біогумусу шляхом їхнього перетворення каліфорнійським черв'яком (вермикомпостуванням) за технологією, що захищена Патентом України.

Гумат-калію – продукт переробки торфу, бурого вугілля чи леонардиту, з якого екстраговано активні речовини: азот, фосфор, калій, мікроелементи, а гумінові кислоти з нерозчинних переведено у розчинні одновалентні солі.

Усі види мікродобрив занесені до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених для використання в Україні, а також до Переліку допоміжних продуктів для використання в органічному виробництві з врахуванням вимог стандарту міжнародних акредитованих органів сертифікації з органічного

виробництва та переробки, що є еквівалентним регламентам ЄС № 834/2007 та № 889/2008.

В період проведення дослідження урожайність гречки коливалась від 0,92 до 2,8 т/га. На врожайність гречки на досліджуваних полях істотно впливали застосування рідких органічних добрив, особливості гідротермічних умов досліджуваних років. 15

Так на варіантах без застосування добрив рівень врожайності становив 0,92–1,6 т/га. За застосування рідкого органічного добрива гумісол рівень врожайності підвищувався на 0,31 – 0,93 т/га. Максимальні показники отримали за внесення гумат-калію де рівень врожайності склав – 2,8 т/га.